

Upravljalški načrt za Mestni park

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO**

Naložba v vašo prihodnost

Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

UVOD

Pri oblikovanih pa tudi naravnih površinah se takoj po ureditvi, napravi le teh, pojavi naravna sukcesija, ki jo je potrebno nadzorovati in usmerjati. Vkolikor temu ni tako, se bo prvotna podoba hitro izničila. Seveda je potrebno vzdrževanje zelenic. Dejansko je to nadaljevanje oblikovanje prvotne podobe, ki traja vso življenjsko obdobje oblikovanih zelenih površin. Tudi najbolj izveden projekt, se z nepravilnimi vzdrževalnimi deli lahko v zelo kratkem času tako oblikovno uniči, da nima več prvotne podobe. Bolj je zasaditev strokovno načrtovana s upoštevanjem okolja, manj sredstev in dela je potrebnih za vzdrževanje. Vsekakor pa je potrebno zelene površine trajno vzdrževati in zato je potrebno za njih tudi trajno namenjati sredstva.

Prav zaradi stroškov se pri oblikovanih javnih zelenih površinah od načrtovalcev pričakuje, da poleg estetskih meril pri načrtovanju upoštevajo tudi stroške za racionalno izvedbo in nadaljne vzdrževanje. Upravljavce, ki vzdržuje zelene površine mora imeti poleg kakovostnega izvedbenega načrta tudi popis del z upoštevanjem določenih normativov, ki so v skladu s stroko, ker le tako vzdrževanje oz. upravljanje z zelenimi površinami bo za lastnika najbolj racionalno.

Seveda je potrebno na podlagi tega načrta opredeliti tudi strojno opremo in strukturo kadra oz. strokovno usposobljenost, ki upravlja z javnimi zelenimi površinami. Ker nestrokovno delo in uporaba neprimerne strojne opreme lahko povzročijo na teh površinah nepopravljivo škodo.

FUNKCIJE ZELENIH POVRŠIN

Zelene površine imajo več funkcij in so delno odvisne od neposredne okolice.

- gospodarsko funkcijo (gozdne in kmetijske površine)
- graditeljsko-oblikovno funkcijo (prikrivanje, podpiranje in dopolnitev grajene strukture, ohranjanje in poudarjanje identifikacijskih delov)
- estetsko in reprezentančno funkcijo
- družbeno funkcijo (spodbujanje družbenih stikov)
- rekreacijsko funkcijo (kolektivno ali individualno preživljanje prostega časa)
- ekološko funkcijo (vpliv na mestno klimo, onesnaženost zraka, vode in tal, za čiščenje zraka, proizvodnjo kisika, pogoje za vzdrževanje normalnega vodnega kroga-infiltracija v podtalje, ki je pri pozidanih in asfaltiranih površinah onemogočena, ohranjanje biotske raznovrstnosti, zmanjšanje hrupa)
- produksijsko funkcijo (biomasa)

Kvalitetne zelene površine postajajo vse bolj pomembne in njihova vrednost se vse bolj povečuje zaradi potrebe po boljši kvaliteti bivalnega okolja in kvalitetnejšem preživljanju prostega časa, ter približevanju narave človeku. Ker se ljudje vse bolj zavedamo, da smo v bistvu del te narave in se zopet zatekamo k njej oz. si jo prinašamo na takšen ali drugačen način v svoj bivalni in poslovni prostor.

Drevesa in grmovnice so pomembna sestavina naravne krajine, pomembna sestavina javnih in zasebnih vrtov. Prostor z drevnino členimo, oblikujemo zaključene enote, poudarimo nekatere točke, zavarujemo prostor pred hrupom, pogledi, prahom, vetrom, izboljšujemo klimo, kratka drevnina predstavlja velika pljuča za vsako mesto.

DREVESA

Drevesa so zaradi svoje razsežnosti, dolgotrajnosti, vizualnih lastnosti pomembnejša skupina od grmovnic, ker dlje časa rabijo za svoj razvoj in ne da se jih proizvesti-pridelati iz danes na jutri. Drevo sadimo za naslednje generacije, dedek oz. pradedek, sadi za vnuka, pravnuka, za 50-100 let vnaprej.

Glavni sestavni del parka so drevesa, ki imajo več funkcij in sicer razlikujemo:

1. Oblikovno funkcijo

Drevesa predstavljajo živi element v sestavi mesta in s svojo umestitvijo v mestni prostor s tem bistveno vplivajo na njegov izgled, potem ta mestni prostor razčlenjujejo, dajejo določenemu prostoru razpoznavnost oziroma lahko povezujejo določene točke. Potem drevesa skupaj z drugimi elementi sooblikujejo določen mestni prostor, lahko ščitijo določen prostor ob cesti (varujejo pred erozijo, padajočim kamenjem...), lahko nam nudijo drevesa tudi ločevalni ali združevalni učinek, s primerno posaditvijo lahko tudi optično usmerjajo promet, vplivajo na hitrost, orientacijo.

2. Ekološke funkcije

Drevesa so skupaj z nami del narave in tako si delimo skupen življenjski prostor in z drevesi si lahko ta življenjski prostor izboljšamo in bivamo bolj kakovostno. Drevesa nam izboljšujejo mikroklimo, čistijo nam zrak (vežejo CO₂, ter sproščajo kisik), nudijo nam senco, ščitijo nas pred vetrovi, hrupom. Zelo pomembno funkcijo imajo tudi korenine dreves, ki izboljšujejo sestavo tal, povezujejo sloje tal in ugodno vplivajo na biološko aktivnost tal. Seveda so drevesa tudi življenjski prostor za razne druge organizme.

Zaradi zgoraj navedenega je zelo pomembno, da je v mestu čim več dreves in da so na novo posajena drevesa pravilno vzdrževana. Glede na izkušnje je zelo pomembno, da se pri novi zasaditvi dreves upoštevajo tehnične in kakovostne zahteve. Trenutno lastnih določil nimamo, je pa Zveza evropskih drevesnic leta 1996 izdala Tehnična in kakovostna določila, po katerih se ravnaajo stare članice EU, pa tudi nekatere nove.

Pri vzdrževalnih delih je potrebno upoštevati tudi zakonodajo. Tako je potrebno pred izvajanjem kakršnihkoli del izpolniti vse zahteve iz zakona o varstvu narave, o varstvu okolja, ter odlokov, ki se nanašajo na zelene površine, parke, drevesa in razne druge zahteve, ki se nanašajo na obravnavano drevo. Lastnik zelenih površin, drevesa... in upravljavec oz. izvajalec del morata uskladiti vse zahteve v zvezi z zakonodajo.

Določena vzdrževalna dela in posegi pri starejših, večjih drevesih so lahko tudi zelo nevarna. Zato lahko ta dela opravljajo le za to usposobljeni, primerno izkušeni, opremljeni in zavarovani delavci. Priporočljivo je, da obrezovanje dreves izvajajo le specializirani strokovnjaki, ker v nasprotnem primeru lahko posledice nestrokovnega dela vodijo do propada dreves in s tem do neprecenljive škode na javnih površinah.

Okrasna japonska češnja

Skupina gabrov

Cvetovi japonske češnje

GRMOVNICE

Grmovnice so ravno tako kot drevesa del krajine, hkrati pa jih uporabljamo tudi za javne nasade, vrtove in druge zelene površine. Za grmovnice je značilno, da so hitreje rasti, niso tako veličastne kot drevesa, kljub temu pa skupaj z drevesi tvorijo določeno zaključeno celoto. Se veliko hitreje obnovijo kot drevesa. Uporaba grmovnic je različna. Lahko jih uporabimo kot posamezne rastline. Bolj pogosta pa je raba za skupinsko sajenje, oblikovanje živih mej, dekorativnega značaja, za obrobke in določene zaključke v vrtu oz. javnem nasadu.

Tehnične in kakovostne zahteve za sadike grmovnic so enake kot pri drevesih, prav tako splošno zdravstveno stanje in koreninski sistem. Glede kakovosti grmovnic je še potrebno dodati, da mora posamezni velikosti ustrezati primerna razvejanost, ki je značilna za posamezno vrsto oz. sorto in da je grmovnica primerno olistana -v času olistanja-razvitost listov oz. pri zimzelenih rastlinah v vsakem letnem času primerno razviti listi, iglice, ter primerno razviti cvetovi značilni za vrsto, sorto.

Posebno pozornost je potrebno nameniti pravilnemu vzdrževanju in obrezovanju grmovnic. V javnih nasadih oz. parku je pri vzdrževanju raznih živih mej, obrobkov oz. skupin grmovnic in posamezno zasajenih grmovnicah potrebno upoštevati načrt vzdrževanja, ki ga mora projektant, načrtovalec izdelati in ga predati upravljavcu, da ta potem lahko strokovno opravlja vzdrževalna dela. Pri obrezovanju posameznih grmovnic mora vzdrževalec poznati pravila stroke in mora biti zato usposobljen, da lahko potem reže grmovnice po naravni rasti in v skladu z značilnostmi vrste, sorte.

TRAJNICE

Trajnice so večletne zelnate rastline, ki prezimijo na prostem. Ločimo zimzelene trajnice in take, teh je več, ki jim listje jeseni oveni in prezimijo s podzemnimi organi. Med trajnice spadajo: zelnate rastline, ki prezimijo v tleh s korenino (teloh, trajne astre, hosta...), čebulico (žafрани, narcise, tulipani, lilije..) ali gomoljem (anemone, jarice, ciklame...), trajne trave, praproti, vodne rastline in močvirne trajnice. Trajnice imajo pomembno vlogo v javnih nasadih, vendar so v slovenskem prostoru še premalo zastopane in bi jih bilo potrebno uporabljati namesto enoletnic. Trajnice so s svojimi različnimi oblikami prilagojene na najrazličnejše življenjske pogoje, ob pravilni uporabi rabijo manj vzdrževanja, kot enoletnice in s pravilnim izborom lahko naredimo gredico zanimivo skozi celo leto, ker se trajnice skozi letni čas spreminjajo in nam nudijo zanimivo barvno paleto in obliko, ne samo z dekorativnimi cvetovi, ampak tudi z listjem, plodovi....

OPIS VZDRŽEVALNIH DEL IN POSEBNOSTI V MESTNEM PARKU

A1 Zahodni del in vzhodni vogal ob ribniku: TRAVIŠČA

Košnja

Na obrobju parka ob in pod velikimi sestoji dreves je potrebno upoštevati ekološki vidik v zvezi z razvojem določenih rastlinskih združb in s tem tudi živalskih vrst. Na teh površinah se opravlja **1x košnja** letno in to takrat, ko semena podrastja dozori. **Kosimo na višino 6-10 cm, odkos je potrebno odstraniti, če pokriva več kot 30% površine.** Košnjo opravljamo na način, ki je drevesom prijazen, kar pomeni, da pri tem tal ne tlačimo, zato pazimo, da košnje ne opravljamo z modernimi težkimi motornimi kosilnicami, ker s tem naredimo v parku veliko več škode kot je narejena na račun vandalizma. Razlika je še ta, da škoda povzročena z vandalizmom je vidna takoj, medtem ko je škoda povzročena z nepravilno uporabo mehanizacije in same napačne izvedbe košnje vidna šele čez leta. S takim načinom košnje in vzdrževanjem ohranjamo raznolikost rastlinskih in živalskih vrst. Vsekakor pa višja trava, zaradi kasnejšega odkosa na teh površinah ne pomeni slabega dela vzdrževalcev in tudi ne zanemarjenosti teh površin, ampak pomeni sodobno, naravi prijazno vzdrževanje.

Grabljanje listja

Odstranjevanje listja iz travnih površin in površin izpod dreves in posameznih velikih grmovnic pomeni odnašanje hranilnih snovi iz parka. Če se to dogaja desetletja (preveč grabljanja in odnašanje listja iz parka), se ti nepravilni ukrepi poznajo na drevju in sicer se pospeši propadanje dreves. Naraven krogotok hranil se lahko sklene tudi tako, da se na mestih, kjer se listje mora odstraniti, le ta hranila nadomestijo z gnojenjem. Kjer to odstranjevanje ni nujno, je najbolje, da se listje pusti in se s tem ohranja ter pospešuje rast rastlinskih združb oz. podrastja, ki za svoj obstoj nujno potrebujejo prekritje z listjem. In s preveč grabljanja lahko uničimo določene rastlinske združbe. Lahko se pusti samo del listja in sicer najbolj spodnja plast, ki je že rahlo strohnela in dovolj težka, ter vlažna, da jo veter ne odnaša. V parku imamo kar nekaj takih združb (Tomazinov žafran, hostni teloh, petelinčke...), za katere moramo poskrbeti, da se bodo ohranile in nemoteno razvijale.

Gnojenje

Zaradi odnašanja hranil iz parka (pobiranje in odvoz košenine, grabljanje in odvoz listja) je potrebno vsaj 1x letno dodajati organska hranila za normalen krogotok snovi v naravi.

A2 Preostali del parka: UPORABNE TRATE

A3 Aleja, ploščad in okrog spomenika: UPORABNE TRATE

Košnja

Uporabne trate v parku še razdelimo glede na obremenjenost z hojo.

1. Uporabna trata pred gradom, ob grajski ploščadi in spomeniku, ki je manj obremenjena z hojo, ter manj obremenjena uporabna trata pod redkimi drevesi v preostalem delu parka.
2. Obremenjene uporabne trate, ki so občasno močno obremenjene s hojo: aleja oz. Trubarjev drevored in odprte površine okrog gradu.

V tem delu parka se letno opravi od 10-18 košenj. Kosi se pri min višini raste 6 cm in max višina rasti je 10 cm. Reže se na višino 3-4 cm. Višino rezi prilagajamo letnemu času. V vročih poletnih mesecih jo režemo višje, tako da jo puščamo visoko 5 cm, v spomladanskih dneh jo režemo nižje na višino 3 cm.

Pazimo pa še na rastlinske združbe predvsem v predelu pod redkimi drevesi (pod hrasti, lesko), kjer zgodaj spomladi cveti Tomazinov krokus in bi prezgodnja košnje uničila razvoj in nadaljnjo rast teh rastlin ter drugega podrastja. Zato na tem delu spomladi kosimo kasneje, ko žafrani dozori in osemenijo in kosimo višje na 8 cm.

Grabljanje listja:

Na zelenici ob grajski ploščadi se listje odstrani, ravno tako na odprtih površinah ob parku in ob spomeniku. Pod velikim grmi in magnolijo se listje pusti, ravno tako se del listja pusti pod krošnjami redkih dreves (hrasti, bukev, okrasna češnja...), predvsem tam, kjer je razraščena značilna podrast (žafran, hostni teloh, petelinčki...). Občasno je potrebno odstranjevati še listje platan, ker je to listje zelo veliko in če prekrije celotno travno površino v debelem sloju, lahko to pripelje do propada trate, predvsem zaradi snežne plesni. Do tega pride, ko na mokro listje pade sneg, ki obleži dlje časa. Listje hrasta, gabra, jesena, brešta je za trato manj nevarno in ga lahko puščamo. Problematično je le, ko veter naredi iz listja zamete. Te je potrebno odstraniti. Ravno tako odstranjujemo listje 1,5 m od vseh poti.

Gnojenje:

Gnojimo zmeraj na podlagi analize tal. Vsekakor pa je potrebno opraviti vsaj 3 x gnojenje. Prvo gnojenje opravimo v mesecu marcu oz. konec februarja odvisno od vremena. Za prvo gnojenje uporabimo organsko gnojilo Agrosol, predvsem zaradi tega, ker ga ni potrebno vdelati v tla, ter primerno je tudi za gnojenje na površinah, kjer ni urejeno namakanje in da vnesemo v tla organsko snov, ki jo s pobiranjem košenine in grabljanjem listja odnašamo s tal. Pri prvem gnojenju je priporočljivo, da gnojilo potrosimo na zadnji sneg (če ta je) oz. ko so še tla zamrznjena to je v mesecu februarju, da se potem s topljenjem snega oz. odtajanjem tal spira v tla. Količina je 15 dag/m², ker je njena rast v tem času najbolj intenzivna, naslednje gnojenje opravimo v mesecu maju in zadnje gnojenje v mesecu septembru-oktobru, kjer pripravimo travo na zimo. Dodamo gnojilo z manjšo vsebnostjo dušika, ter več fosforja in kalija, ki travo utrdi, da se poveča njena odpornost na snežno plesen in druge bolezni. Lahko uporabimo specialna gnojila za jesensko gnojenje, npr. Compo gnojilo za jesensko gnojenje (3 dag/m²) ali pa Agrosol, vendar v tem primeru uporabimo polovični odmerek.

Gnojenje vrtnic:

Vrtnice so rastline, ki rabijo rahla, zračna tla, ki naj so bogata s humusom in gnojili. Zaradi tega jih je potrebno redno dognojovati in dodajati humus. Humus, ki ga uporabimo za zimsko zaščito vrtnic, ga spomladi razgrnemo okrog vrtnic. Dodajanje specialnega mineralnega gnojila za vrtnice, 40 g gnojila/m², 3 x letno, prvič v mesecu aprilu, drugič v mesecu maju in tretjič v juniju. Zadnje gnojenje opravimo v mesecu juniju, ker kasnejše dognojovanje slabo vpliva na rast vrtnic, ker les ne dozori in lahko rastline pozimi pomrznejo.

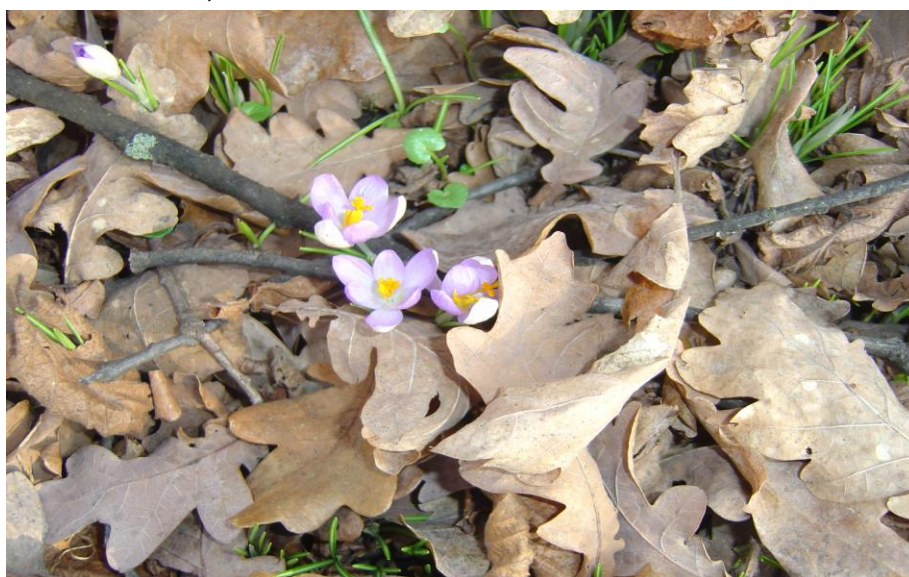
Rez grmovnic:

Starejše grmovnice, ki so zasajene kot posamezne rastline se režejo v skladu s stroko po naravni obliki rasti in obenem moramo upoštevati še zahteve rastlinske vrste oz. sorte. Pri rezi je potrebno upoštevati tudi namen, kakšno funkcijo opravlja določena zasaditev ali je to skupina grmovnic za vetrno bariero ali je posamezni dekorativni grm ali skupina... Namenu oz. ureditvenemu načrtu potem tudi prilagodimo vzdrževanje in oblikovanje teh grmovnic. Pri rezi po naravni razrasti izrezujemo le poškodovane, suhe veje oz. take, ki so moteče, da ovirajo npr. sprehajalce, oz. obiskovalce teh javnih površin. Cvetoče grmovnice režemo glede na čas cvetenja in sicer zgodaj cvetoče, ki cvetijo pred olistanjem oz. zgodaj spomladi jih režemo po cvetenju (forzicija, japonska kutina, spomladanske medvejke...), poleti cvetoče grmovnice režemo jeseni po cvetenju oz. zgodaj spomladi (metuljnik, hibiscus, hortenzije...) Na koncu potem opravimo še rez za uravnoteženje oblike grma, pri čemer upoštevamo kolikor je le mogoče naravno obliko razrasti, ki je značilna za določeno vrsto oz. sorto.

Čiščenje in obrezovanje trajnic enoletnic:

Tudi trajnice je potrebno obrezovati, odstranjevati odmrle nadzemne dele, ter jih omejevati v rasti, da se ne razširijo preveč. Določenim trajnicam odstranimo odcvetela stebela in jih za njihovo lepšo razrast in bogatejše cvetenje redno obrezujemo in omejujemo v rasti (sivka, nemški rožmarin...). Večini trajnic v jeseni odstranimo odmrle nadzemne dele, medtem, ko pri določenih npr. okrasnih travah pa le te porežemo šele spomladi, ker so le te čez zimo s svojo zlato rumeno barvo in skupaj z ivjem izredno dekorativne. Tako, da takšne trajnice, ki so jeseni in pozimi dekorativne porežemo šele spomladi. Določenim trajnicam med rastno dobo redno odstranjujemo odcvetele cvetove, da spodbudimo tvorbo novih. Predvsem je potrebno delo opravljati v skladu s stroko in potrebno je imeti ustrezno izobražen kader, ki se spozna na posamezne vrste, sorte.

Enoletnice je potrebno redno okopavati, odstranjevati plevel, odstranjevati odcvetele cvetove in redno oskrbovati rastline z vodo. Pogostost in intenzivnost zalivanja je odvisna od vremenskih razmer in vrste, sorte.

Tomažinov žafran

UPRAVLJAVSKI NAČRT

zajema oskrbo in vzdrževanje naslednjih zelenih javnih površin:

- 1 Trat
- 2 Drevoredov
- 3 Grmovnic
- 4 Živih mej
- 5 Cvetličnih gredic in korit
- 6 Parka
- 7 Fazanerije
- 8 Krožišč
- 9 Otroških igrišč

Med redna vzdrževalna dela in varovalne ukrepe na javnih zelenih površinah sodijo:

- spomladansko in jesensko čiščenje zelenih površin
- redna košnja trave, obnavljanje in nega travnih površin, zatiranje plevela
- gnojenje trat in rastlin
- nasaditev in vzdrževanje okrasnih gredic in cvetličnih korit, po potrebi tudi zalivanje
- oskrbovanje in obrezovanje grmovnic, drevja ter živih mej
- negovanje in obnavljanje gozdnega, parkovnega drevja, grmičevja, cvetličnih nasadov
- zatiranje plevela in drugih rastlin, ki ovirajo rast parkovnih rastlin
- vzdrževanje živih mej ob cestah, da ne ovirajo preglednosti na cestišču in ne zakrivajo prometne signalizacije
- čiščenje suhih vej, odpadnega listja in drugih odpadkov
- varstvo rastlin pred rastlinskimi boleznimi, škodljivci in poškodbami
- sajenje, obnavljanje, oskrba in nega grmovnic in živih mej
- sajenje in nega dreves ter odstranjevanje in nadomeščanje poškodovanih in nevarnih dreves
- urejanje in vzdrževanje cvetličnih nasadov
- urejanje in vzdrževanje okrasnih rastlin v betonskih koritih in cvetličnih posodah
- vzdrževanje in obnavljanje parkovne opreme
- vzdrževanje in obnavljanje pešpoti in drugih utrjenih poti na območju zelenih površin
- postavitev in vzdrževanje raznih opozorilnih in označevalnih tabel
- redno pobiranje smeti in praznjenje košev

1. TRATE

1.1 Tipi trate

Tabela 1: Tipi trate po DIN 18917

	1	2	3	4
	Tip trate	Področje uporabe	Lastnosti *	Zahteve v zvezi z nego
1	Okrasne trate	Reprezentativno travinje	Gosta ruša, podobna preprogi iz tanko listnatih trav, majhna obremenljivost	Visoke do zelo visoke
2	Uporabne trate	Javna zelenica, stanovanjska naselja, hišni vrtovi ipd.	Srednja obremenljivost, odporna proti suši	Srednje do visoke
3	Vzdržljive trate	Športna in otroška igrišča, travniki za sončenje, parkirišča	Velika obremenljivost vse leto	Srednje do zelo velike
4	Trate v krajini (ekstenzivni travniki)	Pretežno ekstenzivno rabljene in/ali negovane površine v javnem in zasebnem travinju, v krajini, ob prometnih poteh, za površine rekultiviranja, bogate z vrstami, površine podobne travnikom	Travišče, ki se lahko spreminja po cilju in rastišču. Npr. zaščita pred erozijo, odpornost na ekstremnih rastiščih, osnova za razvoj rastišču primernih biotopov, praviloma ni ali je le malo obremenljivo.	Majhne do srednje, v posebnih primerih do zelo visoke
*Gostota in obremenljivost se zmanjšujeta s povečanjem zasenčenosti				

Trate je potrebno najprej kategorizirati, jih razvrstiti po gornji tabeli glede na namembnost v določen tip. Ker so potem na podlagi področja uporabe in njihovih lastnosti podane zahteve v zvezi z nego oz. vzdrževanjem.

1.2 Uvrstitev zelenih travnatih površin v MO M. Sobota po funkciji v določen tip

1 Okrasne trate (reprezentativno travinje)

Trenutno takih zelenic ni v mestu, z manjšimi izboljšavami bi se lahko spodnje uvrstile v to kategorijo.

1. Zelenica na grajski ploščadi
2. Trg zmage
3. Trg kulture

Čeprav bi te zelenice lahko bile opredeljene kot reprezentativno travinje, zaenkrat glede na obstoječe stanje po normativih lahko spadajo le v 3 kategorijo- vzdržljive trate. Vkolikor bi želeli, da bi te zelenice bile uvrščene med reprezentativno travinje bi bilo potrebno izvesti določene ukrepe izboljšav: predvsem bi bilo potrebno zagotoviti

namakanje, redno gnojenje, popravilo zelenic z zračenjem, dosetev trate. Potem bi se izvajala vzdrževalna dela po normativih, ki veljajo za reprezentativne trate. Dobro bi bilo, da bi mesto imelo tudi take trate. Predvsem bi bilo potrebno na tak način preurediti novo zelenico na Trgu kulture pri novem vodometu.

2 Uporabne trate (javna zelenica, stanovanjska naselja, hišni vrtovi ipd.)

3 Vzdržljive trate (Športna in otroška igrišča, travniki za sončenje, parkirišča)

4 Trate v krajini (ekstenzivni travniki)- parki/bloki, pretežno ekstenzivno rabljene in/ali negovane površine v javnem in zasebnem travinju, v krajini, ob prometnih poteh, za površine rekultiviranja, bogate z vrstami, površine podobne travnikom

1.3 Dela pri tratah in travnikom podobnih površinah

Potreba, vrsta, obseg in čas del so odvisni predvsem od predvidenega cilja ozelenitve, rastiščnih razmer, razvojne stopnje in stopnje rabe-tip trave.

Pri tratah v krajini (ekstenzivnih tratah) in travnikom podobnih površinah je potrebno upoštevati ekološke vidike v zvezi z razvojem flore in favne (npr. razvoj določenih rastlinskih združb).

Primer: košnja v zahodnem delu parka -ker sodobno vzdrževanje javnih zelenih površin temelji na načelu-naravi prijazno. Vse bolj približujemo naravo ljudem, jo spuščamo v mesto in pri tem je potrebno tudi spremeniti miselnost, da kar je za nekoga plevel, je lahko za drugega dragocen habitat v katerem domujejo številne rastline, živali. Mnoge izmed teh rastlin in živali so ogrožene in zaščitene z mednarodnimi dogovori in jih moramo spoštovati tudi pri nas. In danes lahko v velikih mestih vidimo površine, ki za laike izgledajo zanemarjene, so pa v bistvu za mesto načrtovane in zelo pomembne, ker na takšen način pripeljemo naravo v mesto. Trata v zahodnem delu parka spada v tip 4-travišča, tratam podobne obraščene površine pod in ob robovih gostih drevesnih sestojev. Zanje velja priporočilo, enkratna košnja letno in to na višino 6-10 cm in to ko semena dozori. Odkos se odstrani le v primeru, ko pokriva več kot 30% površine. S tem ohranimo zanimivo floro in favno in njihovo mnogovrstnost.

1.4 Košnja

Vrsto kosilnice je potrebno prilagoditi cilju. Pri tratah, ki se pogosto kosijo, se lahko uporabljajo le kosilnice z gladkim rezom. Potrebno je upoštevati vrednosti v tabeli 2.

Košena lahko ostane na površini, če vrsta uporabljene kosilne naprave in kakovost košenine izključujeta skepljenje. Če se v izjemnih primerih prekorači maksimalna višina rasti po tabeli 2 za več kot 30%, je potrebno odstraniti košenino. Pri tratah v krajini (ekstenzivnih tratah) je obdelava košenine odvisna od zahtev vsakokratnega namena uporabe. Če niso sprejeta nikakršna določila, je potrebno košenino dolgo več kot 10 cm, odstraniti.

Tabela 3: Košnja DIN 18919

	Tip trate	Košnja pri max višini rasti v cm	Višina rezi na cm	Število rezi na leto *
1	Okrasne trate	6	2	30 - 60
2	Uporabne trate	10	3 - 4	8 - 20
3	Vzdržljive trate	8	3,5 – 4	12 - 30
4	Trate v krajini (ekstenzivne trate)** Travišča	---	6 – 10	0 - 3
*možna velika odstopanja, odvisno od cilja, rastiščnih razmer, vremena, rabe in negovalnih posegov **velja tudi za travnikom podobne površine				

Tabela 4 : Število košenj

		Št. košenj	Čas košnje	Kosilnica
1	Okrasne trate	25 – 30	po potrebi	vretenasto
2	Uporabne trate	8 – 20	po potrebi	vretenasto
3	Vzdržljive trate	12 – 20	po potrebi	vretenasto
4	Ekstenzivne trate-Travišča			
4.1	Cestni robovi	0 – (1)	spomladi	mulčar
4.2	Robovi trav	1	september	srpasta 1
4.3	Poplavni	(1)	zima	mulčar
4.4	Travnik	2 1	junij/julij, september september	srpasta 1 grebenasta
5	Suhi travnik	1 – (2)	(julij), september	mulčar 1
		1	marec	mulčar 1
() po potrebi 1 odkos se odstrani				

1.5 Gnojenje

Za gnojenje tratnih površin velja tabela 5

Na osnovi rezultatov pedoloških raziskav je včasih potrebno vsako leto dodajati posamezna hranila. Pri izbiri gnojila je potrebno upoštevati njegov fiziološki učinek. Tolerančnost za pH-vrednost, ki je med 5,0 in 7,5 glede na vrsto trave.

Količina posamičnega dodajanja dušika je odvisna od oblike vezave gnojila. Pri hitro delujočih gnojilih bi se moralo posebej dodajati 4 do 5g N / m²/leto. S tem se omogoča dovolj enakomerna porazdelitev. Istočasno pa se preprečujejo poškodbe zaradi razjedanja in pronicanje v podtalnico.

Prvič bi bilo potrebno gnojiti spomladi pred začetkom pomladnega zagona rasti.

Da bi zmanjšali nevarnost glivične okužbe, bi bilo potrebno poleti zadnjič gnojiti približno sredi avgusta.

Magnezij in hranilne snovi v sledih je potrebno dodajati, odvisno od rezerv v tleh in od intenzivnosti rabe.

Tabela 5: Gnojenje travnatih površin

	Tip trate	N g/m ² na leto	P ₂ O ₅ g/m ² na leto *	K ₂ O g/m ² na leto **
1	Okrasne trate	15 – 30	0 do 8	0 do 16
2	Uporabne trate ***	6 – 20		
3	Vzdržljive trate	15 – 30		
4	Trate v krajini (ekstenzivni travniki)-Travišča	0 – 10 ****		
*glede na rezervo v tleh in letno gnojenje z dušikom				
**odvisno od vsebnosti ilovice in rezerve kalija v tleh okrog 40-60% letne odmere dušika				
***če se ne gnoji redno, so morebiti potrebna vzdrževalna gnojenja				
****v normalnem primeru za travnikom podobne površine				

1.6 Namakanje

Če naravna preskrba z vodo ne zadostuje, je na vsak način potrebno okrasne trate namakati, zaželeno je pa tudi pri uporabnih in vzdržljivih tratah.

Količina posameznega namakanja mora biti tako odmerjena, da je živica namočena najmanj 10 cm globoko.

1.6 Listje

Pri uporabnih, vzdržljivih in okrasnih tratah je potrebno odstraniti listje. V posameznih primerih je potrebno odstraniti listje tudi pri tratah v krajini (ekstenzivnih tratah) in travnikom podobnih površinah.

Od vseh del je najtežje planirati odstranjevanje listja, ker je odpadanje listja nepredvidljivo. Na stranskih poteh se listje lahko pusti dlje časa, ker se nekateri obiskovalci parka, ki živijo v mestih radi sprehajajo po odpadlem listju in tak način doživijo enega izmed čarov jeseni.

Odstranjevanje listja iz travnih površin in površin izpod dreves pomeni odnašanje hranilnih snovi iz parka. Ker se to dogaja že desetletja (preveč grabljanja in odnašanje listja iz parka), se ti nepravilni ukrepi že poznajo na drevju in tudi propadanje hrastov bi bilo počasnejše. Naraven krogotok hranil se lahko sklene tudi tako, da se na mestih, kjer se listje mora odstraniti, le ta hranila nadomestijo z gnojenjem. Kjer to odstranjevanje ni nujno, je najbolje, da se listje pusti in se s tem pospešuje rast takega rastlinja, ki za svoj obstoj nujno potrebujejo prekritje z listjem. V parku imamo več lepih primerov rastlin, ko neprimerno vzdrževanje-preveč grabljanja, ogroža njihov razvoj in obstanek.

Pod hrasti, kjer raste trate in je zelenica namenjena tudi igri je potrebno travo vzdrževati, torej tudi občasno odstranjevati listje, ker če ne, bo trata propadla. Naravno funkcijo le tega pa nadomestiti s primernim gnojenjem.

Na drugih odprtih travnih površinah, drevoredih se listje pod drevesi lahko odstrani, ni pa nujno. Listje platan je potrebno občasno odstranjevati, ker je listje platane zelo veliko in v celoti prekrije travno površino. Pod njimi lahko trata zaradi snežne plesni povsem propade. Do tega pride, ko na mokro listje pade sneg, ki obleži dlje časa. Listje hrasta, gabra, jesena, brešta je za trato manj nevarno in ga lahko puščamo. Problematično je le, ko veter naredi iz listja zamete. Te je potrebno odstraniti.

1.7 Odpadki

Odpadke (npr. papir, steklo, umetne snovi) je potrebno odstraniti.

1.8 Navpično zarezovanje (vertikuliranje)

Polstivost (ne prepereli ostanki organske mase) travišča se lahko razredči z navpičnim zarezanjem pred rastjo (spomladi ali poleti). Pri osušeni travnati ruši je potrebno navpično rezati v večih fazah. Trato je potrebno najprej pokositi na približno 2 cm. Noži ne smejo prodreti globlje kot 0,3 cm v živico. Izkopano polst trate je potrebno odstraniti.

1.9 Aerifikacija

1.9.1 Zračenje z luknjanjem

Če se živico, zgoščeno v bližini površine zrači z luknjanjem mora znašati število lukenj najmanj $200/\text{m}^2$, z minimalno globino 5 cm in premerom najmanj 1 cm. Pri tleh od 4. bonitetne skupine tal dalje po DIN 18 915 je potrebno odkopano zemljo odstraniti.

1.9.2 Peskanje

Če se kot preventivni poseg proti polstivosti trate ali kot spremljajoči poseg k navpičnemu zarezanju ali zračenju nanaša pesek, je potrebno glede na želen namen v času vegetacije enakomerno raztrositi in nato razvleči enega ali več odmerkov peska. Za peskanje se uporabljajo količine 3-5 l peska/ m^2 . Brez predhodnega zračenja lahko znaša posamezen odmerek okoli 2-3 l peska/ m^2 .

Potrebno je uporabljati pesek z granulacijo 0/2 mm, obstojen proti vremenskim razmeram. Vsebuje lahko le 6% delež melja in 20 do 30% finega peska

1.10 Ukrepi proti nezaželeni prisotnosti tujih vrst, mahu in glivičnih bolezní

1.10.1 Splošno

Prisotnost tujih vrst, mahov in glivičnih bolezní zmanjšuje v različnem obsegu funkcionalno sposobnost oziroma uporabno vrednost pri posameznih tipih trat.

Položaj lahko izboljšamo z izboljšavo rastiščnih razmer in pogojev za rast zelenih vrst oziroma z mehaničnimi posegi.

Pri uporabi sredstev za zaščito rastlin je potrebno upoštevati ekološke vidike.

1.10.2 Ukrepi proti nezaželeni rasti (plevelu) in mahu

Nezaželeno prisotnost plevela lahko praviloma omejimo s tem, da pri zaželenih vrstah okrepimo sposobnost izpodrivanja z rezanjem, gnojenjem in mehaničnimi posegi.

Pogoj za dolgoročen uspeh borbe proti mahu je med drugim izboljšanje vodoprepustnosti nosilne plasti trat.

1.10.3 Ukrepi proti glivičnim boleznim

Škodljive vrste travniških glivic se pogosto pojavljajo kot paraziti na oslabeledih rastlinah. Normalno lahko položaj izboljšamo z izboljšavo razmer za rast trav, v nekaterih primerih tudi z gnojenjem z dušikom.

Če se dogovori o uporabi sredstev za zaščito rastlin, bi se bilo potrebno izogibati uporabi fungicidov širokega spektra, da ne bi poškodovali naravnih sovražnikov škodljivih glivic.

Določitev storitev/opravljenih zelenih površin po DIN 18919

Vegetacijska tehnika v krajinski gradnji

	Vrsta storitve	Dela	Zaznamki	Enota
	*DD-dodatna dela-omenjena v pogodbi ND-nepredvidena dela-niso omenjena v pogodbi UZ-uzance			
4	Dela pri vzdrževanju zelenih površin			
	Veljajo dopolnitve k DIN 18919: Če je potrebno morata naročnik in izvajalec del v obliki zapisnika ugotoviti stanje vegetacije in vegetacijskih površin. Od začetka del, v kolikor je potrebno določiti vegetacijo in vegetacijske površine v pisni obliki.	ND	Iz DIN 18320, točka 3.1.9	
4.1	Splošno			
	Določiti je potrebno zahteve, vrsto, obseg in čas del		Dolžnosti naročnika: Če se dolžnosti naročnika prenašajo na izvajalca npr. predhodne raziskave vode, tal ali druge raziskave so posebne storitve Iz DIN 18320 točka 4.2.2	
			Določitev pavšalnega vzdrževanja npr. po DIN 18919 je v nasprotju s splošnimi pogoji poslovanja in DIN 18320, točka 0.2.5	
	Odstranitev posameznih rastlin	DD	Določiti rastlinsko vrsto, velikost in vrsto izvedbe	kos
4.2	Okopavanje in pletev	DD	Določiti število in razmake med posameznimi obhodi	m ²
	-odstranitev nadzemnih delov nezaželene rasti	UZ	Uzance	
	-suhe in poškodovane dele rastlin je potrebno odrezati	UZ	Uzance	
	-odstraniti divjake pri cepljenkah	UZ	Uzance	
	-odstraniti kamne katerih premer je večji od 5 cm in odstraniti snovi, ki škodijo rastlinam	UZ	Uzance	
	Odstraniti plevel	DD	Po želji izraziti v opisu del	m ²
4.3	Pletev	DD	Določiti število in razmak delovnih faz	
	-odrezati nadzemne dele nezaželene rasti	UZ	Uzance	
	-suhe in poškodovane dele rastlin je potrebno odrezati	UZ	Uzance	
	-odstraniti divjake pri cepljenkah	UZ	Uzance	
	Odstraniti nezaželeno razrast	DD	Po želji izraziti v opisu del	m ²
4.4	Košnja pod drevnino in na drevesnih kolobarjih	DD	Predvideti št. delovnih faz	m ² , kos
	Odstraniti košenino	DD	Po želji izraziti v opisu del	m ² , kos
4.5	Odstranitev listja	DD	Po potrebi odstraniti okuženo listje	m ²
4.6	Odstranitev odpadkov	DD	Določiti vrsto odpadka in število čiščenj	m ² , m ³
4.7	Obrezovanje			
4.7.1	Obrezovalni ukrepi	DD		m ² , kos
	Čiščenje in obrezovanje trajnic, enoletnic in vrtnic- potrebno je odstraniti oz. odrezati odcvetele in odmrle dele rastlin	DD	Predvideti št. delovnih obhodov glede na vrsto ali opraviti obračun po opravljenih urah	m ² ure
4.7.2	Obrezovanje žive meje	DD	Določiti ali gre za gojitveno rez ali vzdrževalno rez	m, m ²

4.7.3	Pomlajevanje drevnine	DD	Določiti vrsto rezi, vrsto drevnine, starost, višino, širino, obseg	m ² , kos
	Presvetlitev drevnine	UZ	Pomladitvena rez oz. rez za osvetlitev, pri obračunu glede na površino, je potrebno definirati število dreves/m ²	m ² , kos
	Oskrba ran-doktrina tega ukrepa več ne predvideva			
	Sekanje dreves na panj		Določiti vrsto rezi, vrsto drevnine, starost, višino, širino, obseg	m ² , kos
4.8	Gnojenje	DD	Določiti vrsto, količino gnojila kot tudi čas gnojenja	m ² , kg
4.9	Zaščitni ukrepi pred zimo	DD	Opisati vrsto, obseg in čas zaščite	Različno
	Spomladi je potrebno odstraniti zaščitni material	DD		
4.10	Zastiranje	DD	Določiti je potrebno vrsto materiala in debelino zastiranja	m ² , m ³ , t
4.11	Namakanje	DD	Namakanje dodati kot možno opcijo	m ² , m ³
	-dobava vode	DD	DIN 18320, točka 4.2.8	m ³
	Dostava vode na gradbišče ali dati na razpolago priključek	ND	DIN 18299, točka 4.1.6	
4.12	Oskrba in sanacija dreves		Smernice za vzdrževanje dreves	Različno
5	Vzdrževanje trat in travnikom podobne površine			
5.1	Splošno			
	Potrebno je določiti vrsto, obseg in čas del		Nadzor in preverjanje opravlja naročnik, ki vključuje tudi jemanje vzorcev	
			Pavšalno vzdrževanje	
	Nadzor vegetacije, izvedbo del, število delovnih obhodov pri izvajanju vzdrževalnih del, kakor tudi ogrožanje vegetacije od suše, vlage, vročine, slane, bolezni, poškodb, ne zaželjene razrasti, divjad in o tem nemudoma obvešča naročnika del.	UZ	DIN 18320, točka 3.1.5, glej 4.1	
	Zaščitni ukrepi	DD	DIN 18320, točke 4.2.1, 3.1.5, glej 4.1	
5.2	Košnja	DD	Določiti število košenj in določiti pripadajočo višino trave	m ² , in št. košenj
	-odstranjevanje kepic odkosa	UZ	Če izvajalec to delo sprejme?	m ²
	-odstranjevanje odkosa, ki presega 30% najvišje dovoljene višine trate. Pri krajinskih tratah pa odkos, ki presega 10 cm.	DD	Če izvajalec to delo sprejme?	m ²
	Odstranjevanje odkosa, ki po DIN 18919 ni obvezna	ND	Opomba: se lahko v povezavi s št. košenj razpiše	m ²
5.3	Gnojenje	DD	Določiti vrsto in količino gnojila, ter čas gnojenja	kg
5.4	Namakanje	DD	Namakanje dodati kot možno opcijo	m ² , m ³
	-dobava vode	DD	DIN 18320, točka 4.2.8	m ³
	Dostava vode na gradbišče ali dati na razpolago priključek	ND	DIN 18299, točka 4.1.6	
5.5	Odstranjevanje listja	DD	Določi delovne faze v povezavi s košnjo ali kot samostojno storitev	m ²
5.6	Odstranjevanje odpadkov	DD	Potrebno je določiti vrsto odpadka in število čiščenj	m ² , m ³
5.7	Vertikuliranje			
	Skrajševanje trave	DD		m ²
	Prezračevanje	DD	V opisu del določiti ali se opravi 1x ali večkrat letno	m ²
5.8	Aerifikacija, zračenje			
5.8.1	Zračenje z luknjanjem	DD	Potrebno je določiti število zračenj in vrsto tal	m ²
	Pri tleh od 4. bonitetne skupine naprej je potrebno izkopano zemljo odstraniti	UZ		
5.8.2	Peskanje	DD	Določiti je potrebno	m ² , m ³ , t

			količino/ m ²	
5.9	Ukrepi proti nezaželeni prisotnosti tujih vrst, mahu in glivičnih boleznih			
5.9.1	Ukrepi proti nezaželeni rasti in mahu	DD	Narediti izbor delovnih ukrepov in jih opredeliti	m ²
			Določiti posamezne ukrepe glede na vrsto travne površine	m ²
5.9.2	Ukrepi proti boleznim	DD	Narediti izbor delovnih ukrepov in jih opredeliti	m ²
			Določiti posamezne ukrepe glede na vrsto travne površine	m ²
6	Ukrepi na drugih površinah Tlakovane, utrjene poti in trgi	DD	Narediti izbor delovnih ukrepov in jih opredeliti	Različno
			Določiti posamezne ukrepe glede na vrsto površine	Različno
7	Preverjanje			

MESTNI PARK

Kategorizacije trav

- A1 Zahodni del in vzhodni vogal ob ribniku: TRAVIŠČA**
A2 Preostali del parka: UPORABNE TRATE
A3 Aleja, ploščad in okrog spomenika: UPORABNE TRATE

Opis predvidenih del

A1 Vzdrževanje TRATE TRAVIŠČA

1. Košnja trave z ustrezno kosilnico, čiščenje in odvoz materiala, 1x letno, višina košnje 6-10 cm, prva košnja se opravlja, ko semena dozori, to je nekje konec junija, odkos se odstrani le, ko prekriva več kot 30% površine
m²
2. Gnojenje 1 x letno se opravi zgodaj spomladi v mesecu marcu, ko je še zemlja zamrznjena, lahko tudi na zadnji sneg in sicer z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol, 1500-2000 kg/ha, 15-20 dag/m². V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila proizvajalca.
m²
3. Delno grabljanje listja in odvoz le tega v deponijo, večino listja se na teh predelih pusti zaradi tvorbe humusa in ohranjanja zanimive flore in favne, v tem primeru je potem tudi potrebno dodajati manj gnojila
m²

A1 Vzdrževanje trate skupaj:

A2 Vzdrževanje TRATE UPORABNE TRATE

1. Redna strojna, delno ročna košnja z nitko, čiščenje in odvoz materiala, 10 košenj letno od pomladi do konca jeseni, višina košnje 3-4 cm, poleti 5 cm
m²
2. Pazimo pa še na rastlinske združbe, zato na tem delu spomladi kosimo kasneje, ko žafrani dozori in osemenijo, izpustimo 2 košnji, prvič kosimo v mesecu juniju, kosimo višje na 8 cm
m²
3. Gnojenje, 2 x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol, 1500-2000 kg/ha, 15-20 dag/m². Prvo gnojenje se opravi zgodaj spomladi v mesecu marcu, ko je še zemlja zamrznjena, lahko tudi na zadnji sneg, drugo gnojenje se opravi v mesecu avgustu. V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila proizvajalca.
m²
4. Delno grabljanje listja in odvoz le tega na deponijo, večji del listja se pograbi, manjša plast se pusti zaradi tvorbe humusa.
m²

A2 Vzdrževanje trate skupaj:

A3 Vzdrževanje TRATE UPORABNE TRATE

1. Redna strojna košnja, delno ročna košnja z nitko, čiščenje in odvoz košenine, do 18 košenj letno od pomladi do konca jeseni, višina košnje 3-4 cm
m²
2. Gnojenje, 3 x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol, 1500 kg/ha, 15 dag/m². Prvo gnojenje se opravi zgodaj spomladi v mesecu marcu, ko je še zemlja zamrznjena, lahko tudi na zadnji sneg, drugo gnojenje se opravi v mesecu maju, ko lahko uporabimo specialna gnojila in zadnje gnojenje v mesecu septembru-oktobru, ko uporabimo gnojilo z manjšo vsebnostjo dušika, ter več fosforja in kalija. Če jeseni gnojimo z Agrosolom dodamo polovični odmerek gnojila. V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila proizvajalca.
m²
3. Prezračevanje trate, 1x letno- **dodaja se kot možno opcijo, če se bo uredila reprezentativna trata**
m²
4. Obnova trate z vsemi potrebnimi deli, ter vključno z nabavo semena- **dodaja se kot možno opcijo, če se bo uredila reprezentativna trata**
m²
5. Namakanje trate z namakalnim sistemom po potrebi (odvisno od vremenskih razmer)- **dodaja se kot možno opcijo, če se bo uredila reprezentativna trata**
Obračun po dejanskih stroških
6. Grabljanje listja in odvoz le tega na deponijo
m²

A3 Vzdrževanje trate skupaj:

B1 Vzdrževanje žive meje na zahodu in jugu gaber in tisa

1. Obrezovanje žive meje, čiščenje in odvoz odpada na deponijo, 2x letno, prvič režemo v spomladi v mesecu maju, drugič konec poletja v mesecu avgustu
m²
2. Dognojevanje, 1x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol 20dag/ m² v mesecu aprilu, V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila proizvajalca.
m²

B1 Vzdrževanje žive meje skupaj:

B2 Vzdrževanje ostale žive meje liguster

1. Obrezovanje žive meje, čiščenje in odvoz odpada na deponijo 4x letno, prvič režemo v mesecu maju, drugič v juniju, tretjič v aprilu in četrtič v mesecu avgustu. Poleti se izogibamo rezanja v vročem, soparnem dnevu, za rez izberemo manj vroč, oblačen dan
m²
2. Dognojevanje, 1x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol 20dag/ m² v mesecu aprilu, V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila

proizvajalca.
m²

B2 Vzdrževanje žive meje skupaj:

C) Vzdrževanje GRMOVNIC

1. Obrezovanje starejših grmovnic in odvoz materiala, 1 x letno, čas rezi prilagajamo vrsti, sorti
m²
2. Rez mlajših grmovnic in odstranjevanje nezaželene rasti, brez rahljanja tal, čiščenje in odvoz
odpada, 2 x letno
m²
3. Zalivanje s cisterno, količina vode odvisno od faze razvoja rastlin in vremenskih razmer
Obračun po dejanskih stroških, voda m³, cisterna ure, KV delavec ure/ 1 zalivanje
4. Dognojevanje, 1x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol 20dag/ m² v
mesecu aprilu, V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila
proizvajalca.

C) Vzdrževanje grmovnic skupaj:

D) Vzdrževanje VRTNIC

1. Jesenska rez vrtnic in priprava le teh na zimo, okopavanje, čiščenje, odvoz, zastiranje s
humusom - 5l humusa/vrtnico, pozno jeseni v mesecu oktobru, novembru
m²
2. Spomladansko odgrinjanje zimske zaščite, rahljanje tal, razgrinjanje humusa, rez, čiščenje in
odstranjevanje odpada, zgodaj spomladi v mesecu marcu
m²
3. Odstranjevanje nezaželene rasti z rahljanjem tal, odstranjevanje suhih in poškodovanih vej,
čiščenje in odstranitev odpada, še 3 x letno v mesecu maju, juliju in septembru
4. Zaščita pred boleznimi in škodljivci (po potrebi), pri tem upoštevati okoljske vidike glede
uporabe fitofarmacevtskih sredstev

KV ure
PK ure
Škropilnica ure
Ostali material

5. Dodajanje specialnega mineralnega gnojila za vrtnice, 40 g gnojila/m², 3 x letno, prvič v
mesecu aprilu, drugič v mesecu maju in tretjič v juniju
m²
6. Zalivanje z cisterno, odvisno od faze razvoja rastlin in vremenskih razmer
Obračun po dejanskih stroških: voda m³, cisterna ure in KV delavec ure

D) Oskrba in vzdrževanje vrtnic skupaj:

E) Vzdrževanje trajnic, okrasnih trav

1. Jesenska rez odmrlih, suhih nadzemnih delov, v skladu s stroko, trajnice, ki nimajo dekorativnih nadzemnih delov v zimskem času, čiščenje, odvoz odpada, 1x letno
 m^2
2. Spomladansko čiščenje, čiščenje preostanka odmrlih nadzemnih delov in tistih trajnic, ki smo jih jeseni pustili zaradi dekorativnosti listja in cvetov (kot npr. razne trave) rahljanje tal, čiščenje in odstranjevanje odpada
 m^2
3. Zaščita pred boleznimi in škodljivci (po potrebi), pri tem upoštevati okoljske vidike glede uporabe fitofarmacevtskih sredstev

VKV delavec
KV delavec
PK delavec
ostali material
4. Dognojevanje z organsko/mineralnimi gnojili, 15 dag/ m^2 , 1xletno za vrste/sorte, ki rabijo s hranili bogata tla
 m^2
5. Po potrebi predvideti zalivanje za vrste/sorte, ki rabijo več vlage za svojo nemoteno rast in na podlagi vremenskih razmer
Obračun po dejanskih stroških: voda m^3 , cisterna ure in KV delavec

E) Oskrba in vzdrževanje trajnic in okrasnih trav skupaj:

F) Ureditev gredic z enoletnicami

1. Priprava grede za ponovno zasaditev:odstranitev enoletnic in odvoz odpadnega materiala, prekopavanje grede, planiranje, dodajanje rastnega substrata, posaditev, brez dobave sadik, 2x letno, spomladi in jeseni
 m^2
2. Nabava sadik, 20-25 rastlin/ m^2 , oziroma odvisno od vrste in sorte
 m^2
3. Pletje, okopavanje, odstranjevanje od cvetelih cvetov, odvoz odpadnega materiala, 4x letno
 m^2
4. Zalivanje z cisterno, odvisno od faze razvoja rastlin in vremenskih razmer
Obračun po dejanskih stroških: voda m^3 , cisterna ure in KV delavec
5. Dognojevanje z organsko mineralnimi gnojili, 20 dag/ m^2 , 2x letno pri spomladanskem sajenju, prvič ob sajenju v mesecu maju in drugič v mesecu juniju in 1x letno pri jesenskem sajenju, ob sajenju v mesecu oktobru.
 m^2

F) Ureditev in vzdrževanje gredic z enoletnicami skupaj:

- G) Oskrba in vzdrževanje DREVES** na podlagi poročila o ukrepih po pregledu dreves pozimi oz. zgodaj spomladi v neolistanem stanju in poleti v olistanem stanju

1. Obrezovanje starejših, večjih dreves, presvetljevanje krošenj, odstranjevanje suhih in poškodovanih vej, čiščenje, odvoz odpadnega materiala.
 Obračun po dejanskih stroških po naslednji specifikaciji
 Košara
 Motorna žaga
 Odvoz odpada
 Deponiranje odpada
 VKV delavec
 KV delavec
 PK delavec

 Podiranje starejših dreves z čiščenjem in odvozom materiala
 Obračun po dejanskih stroških
 kos
2. Vzdrževalna, korekturna rez dreves v razvoju, čiščenje in odvoz odpadnega materiala
 kos
3. Zalivanje na novo zasajenih, mladih dreves v fazi vraščanja. Količina vode je odvisna od faze razvoja rastlin in vremenskih razmer (50-100l vode/drevo)
 Obračun po dejanskih stroških: voda m³, cisterna ure in KV delavec
4. Dognojevanje, 1x letno z organsko mineralnim gnojilom kot je npr. Agrosol 30-50dag/ drevo v mesecu aprilu, V primeru gnojenja z ustrezno drugo vrsto gnojila se upoštevajo navodila proizvajalca
 kos
5. Dodatna dela samo v primeru večjega loma
 Obračun po predhodni ocenitvi stroškov

G) Oskrba in vzdrževanje dreves skupaj:

H) Oskrba in vzdrževanje popenjavk

1. Omejevanje razraščanja bršljana na mlada vitalna drevesa
 Delo se izvede pred začetkom rastne dobe. Drugo čiščenje se izvede v juniju, tretje v septembru
 VKV delavec
 KV delavec
2. Obrezovanje glicinije na pergoli pri gradu, 2x letno je potrebno porezati stranske poganjke in speljati glicinijo po pergoli. Obrezovanje opravljamo zgodaj spomladi pred cvetenjem in v mesecu juniju po cvetenju

 VKV delavec
 KV delavec
 Odvoz odpadnega materiala

H) Oskrba in vzdrževanje popenjavk skupaj:

I) Čiščenje poti in zelenih površin v parku

1. Strojno pometanje asfaltiranih peš poti
 Stroj, KV delavec, 5 ur/teden

2. Ročno pometanje sprehajalnih poti in praznjenje košev
PK delavec, 12 ur/teden
3. Pobiranje odpadkov na travnih površinah
PK delavec, 6 ur/teden
4. Odstranjevanje plevelov ob robovih poti in na tlakovanih površinah, 3x letno
KV delavec, 16 ur/1x čiščenje
5. Odvoz odpadkov na deponijo in deponiranje le teh
kamion-ur
m³
6. Čiščenje in praznjenje košev za pasje iztrebke
PK delavec
7. Nabava zvitkov z vrečkami za koške za pasje iztrebke
kos
8. Obnova peska v pasjih WC-jih in dohodni poti, 1x letno
kos
9. Obnavljanje lesenih delov WC, po potrebi
Obračun po dejanskih stroških

I) Čiščenje poti in zelenih površin v parku skupaj:

J) Vzdrževanje urbane opreme

1. Redno sprotno obnavljanje klopi, košev (barvanje, čiščenje) in po potrebi obnavljanje oz. menjava po navodilih proizvajalca
Obračun/klop
Obračun/koš
2. Temeljito čiščenje klopi, 3x letno oz. po potrebi
15 min / klop, PK delavec
3. Redno vzdrževanje spomenika, čiščenje 2x letno, prvič spomladi v mesecu aprilu, drugič jeseni v mesecu oktobru, sprotno obnavljanje in popraviljanje manjših poškodb
Obračun po dejanskih stroških

J) Vzdrževanje urbane opreme skupaj:

K) Vzdrževanje poti na podlagi poročila o ukrepih po pregledu poti, ki se opravi zgodaj spomladi

1. Vzdrževanje asfaltnih poti, obnavljanje po potrebi z dobavo materiala
m²
2. Obnova tlakovanih poti z dobavo materiala
m²
3. Obnova peščenih poti z dobavo materiala
m²

K) Vzdrževanje poti skupaj:

L) Vzdrževanje ribnika

1. Dnevna kontrola in tedensko čiščenje odpadkov iz vode in čiščenje brežin
PK delavec
2. Vzdrževalno čiščenje vodnega rastja, 1 x letno
KV delavec
Čiščenje in odvoz odpadka
3. Vzdrževalna dela na brežini, dovoz frakcije in kamna, formiranje obrežja, 1x letno
KV delavec
PK delavec
Dobava materiala m³
4. Vzdrževanje vodometa: spomladanski zagon, montaža razpršilcev, črpalke, manjša popravila
Obračun po dejanskih stroških
5. Jesenska demontaža razpršilcev, črpalke
Obračun po dejanskih stroških
6. Intervencijska popravila v času obratovanja
Obračun po dejanskih stroških po predhodni oceni stroškov

L) Vzdrževanje ribnika skupaj:

M) Nepredvidena dela

Vandalizem, neurja....

1. Obračun po predhodni oceni stroškov

M) Nepredvidena dela skupaj:

Glicinija

Priloga 1

Izkustvena norma za košnjo parka

A) Košnja parka brez gozdnega dela

Z.št.	Vrsta dela, stroja	Št. ur
1.	Košnja s KUBOTO	51
2.	Kosilnica na nitko	26
3.	Traktor s prikolico	13
4.	Puhalnik	4
5.	KV delavec	60
6.	Deponiranje smeti	40m ³
	Skupaj ur	154 h

B) Košnja gozdnega dela

Z.št.	Vrsta dela, stroja	Št. ur
1.	Košnja s kosilnico BCS	20
2.	Kosilnica na nitko	45
3.	Traktor s prikolico	8
4.	KV delavec	108
5.	Deponiranje smeti	30m ³
	Skupaj ur	180h

Pripravi: dr.Aleksander Šiftar in Cons1 d.o.o.

M.Sobota, 2012

Ta dokument je nastal s pomočjo finančne podpore Evropske Unije, OP SI-HU 2007/2013, v okviru 3Parki-3Park. Vsebina tega dokumenta je izključna odgovornost nosilca projekta Mestne občine Murska Sobota.